

**UCHWAŁA NR XXVIII/453/20
RADY MIASTA ZABRZE**

z dnia 21 grudnia 2020 r.

w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 r.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. 2020.713 t.j. z późn.zm.), art. 4¹ ust.1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2019.2277 t.j. z późn.zm.) oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020.2050 t.j. z późn. zm.), na wniosek Prezydenta Miasta Zabrze

uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały, będący częścią strategii rozwiązywania problemów społecznych.

§ 2. Zapewnić w budżecie miasta środki pochodzące z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, na realizację Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021.

§ 3. Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Zabrze.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021 roku.

Przewodnicząca Rady Miasta
Zabrze

mgr inż. Łucja Chrzęstek-Bar

Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021

§ 1. Diagnoza stanu problemów alkoholowych i narkotykowych w Zabrzu.

Diagnozę opracowano na podstawie danych z instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkotykowych w Mieście Zabrze.

Posługując się wynikami polskich badań epidemiologicznych, liczbę osób uzależnionych w Polsce można oszacować na ok. 600 tys., zaś osób pijących alkohol szkodliwie na ok. 2,5 mln.

Uchwałą Nr LIX/711/18 Rady Miasta Zabrze z dnia 27 sierpnia 2018 r. ustalono liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz na piwo, powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz powyżej 18% alkoholu, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży oraz poza miejscem sprzedaży.

Liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (na terenie Miasta Zabrze) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży dla poszczególnych zezwoleń wg zawartości alkoholu, ustalono na 380 zezwoleń dla każdego z typów alkoholu, ustalony limit wynosi: 1140 zezwoleń.

Na koniec września 2020 r. liczba zezwoleń wyniosła: 809, w ramach 286 sklepów.

Liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (na terenie Miasta Zabrze) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży dla poszczególnych zezwoleń wg zawartości alkoholu, ustalono na 150 zezwoleń, dla każdego wg typów alkoholu, ustalony limit wynosi: 450 zezwoleń.

Na koniec września 2020 r. liczba zezwoleń wyniosła: 204, w ramach 95 punktów gastronomicznych.

Ponadto Uchwałą Rady Miasta Zabrze ustalono zasady usytuowania na terenie miasta Zabrze miejsca sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Obiektami chronionymi zgodnie z Uchwałą, są: przedszkola, dzienne szkoły podstawowe, ponadpodstawowe (z wyjątkiem policealnych), placówki oświatowo-wychowawcze i opiekuńczo-wychowawcze oraz kościoły.

1. Naruszenie prawa i porządku publicznego pod wpływem alkoholu obrazują dane z Policji **

	01.01- 30.09.2018	01.01- 30.09.2019	01.01- 30.09.2020
Interwencje domowe ogółem**, w tym:	4294	3781	3912
-decyzje o sporządzeniu „Niebieskich Kart”, stwierdzające przypadki przemocy domowej,-***	109	69	90
w tym sprawcy pod wpływem alkoholu***	48	35	36
- nieletni uczestniczący w aktach przemocy***	14	13	33
-wnioski skierowane do Sądu za wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi ruchu na drogach	302	275	132
-spowodowane pod wpływem alkoholu **	71	.	.
- w tym popełnione przez osoby nieletnie	0	.	.
-liczba uczestników ruchu drogowego poddanych badaniom na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu	94 623	70086	17070
- przestępstwa odnotowane w związku z naruszeniem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	66	273	291
-w tym przestępstwa popełnione przez osoby nieletnie	23	106	177
-osoby poddane badaniom testerem na zawartość środków psychoaktywnych	47	16	18
-liczba zatrzymań nietrzeźwych kierujących	144	225	244
-liczba kierujących, którym zatrzymano prawo jazdy	127	131	180

nietrzeźwi piesi - sprawcy wykroczeń drogowych	4	.	.
--	---	---	---

i Straży Miejskiej**

	01.01.- 30.09.2018 r.	01.01.- 30.09.2019 r.	01.01.- 30.09.2020 r.
-interwencje związane ze spożywaniem napojów alkoholowych w miejscach niedozwolonych **	5210 (wzmoczone patrole w miejscach gdzie picie alkoholu jest niedozwolone)	6285	3871
- osoby doprowadzone do Izby Wyrzeźwień, w tym:	420	435	355
- mężczyźni	394	420	336
- kobiety	25	14	19
- nieletni	1	1	0

2. Izba Wyrzeźwień **

	01.01- 30.09.2018	01.01- 30.09.2019	01.01- 30.09.2020
osoby przyjęte ogółem w tym:	2294	2279	1781
- mężczyźni + nieletni	1940+18	1969+20	1520+11
- kobiety + nieletnie	331+5	287+3	248+2
-osoby z terenu Zabrze	2178	2126	1674
-porady w punkcie konsultacyjnym-**	1178	1196	803

3. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.

	01.01- 30.09.2018	01.01- 30.09.2019	01.01- 30.09.2020
-rodziny objęte pomocą, w których ogółem żyje osób	2793 6235	2741 5740	2572 5359
- rodziny, w których powodem przyznania pomocy był występujący problem alkoholowy, w których ogółem żyje osób-**	135 241	134 235	111 175
-rodziny, w których powodem przyznania pomocy był występujący problem narkotykowy, **	5	8	5
-osoby skierowane do MKRPA w celu podjęcia leczenia	42	40	40
-uczniowie objęci pomocą dożywiania w szkołach i świetlicach	1250	1253	793
- porady udzielone w punkcie konsultacyjnym MOPR ds. rozwiązywania problemów alkoholowych ogółem,** w tym udzielonych:	2596	1936	4665
-mężczyznom	1816	1572	3906
-kobietom	780	364	759
- osoby objęte terapią indywidualną, w tym:	400	273	148
-mężczyźni	289	230	120
-kobiety	111	43	28
- porady udzielane współzależnym, w tym:	16	19	14
-mężczyznom	11	2	0
-kobietom	5	17	14
-osoby skierowane na leczenie odwykowe ogółem, w tym	12	28	9
-mężczyźni	10	25	0
-kobiety	2	3	9

4. Zespół Interwencji Kryzysowej.

	01.01-30.09.2019	01.01-30.09.2019	01.01- 30.09.2020
-rodziny korzystające z pomocy ZIK,	353	444	384
w tym z problemem przemocy w rodzinie-***	78	74	94
-udzielone porady łącznie ***	1454	2758	2815
-liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych	7	11	6
-liczba „Niebieskich Kart” ***	182	254	282

-ilość spotkań grup roboczych związanych z wszczęciem procedury „Niebieskiej Karty”	1087	1058	883
---	------	------	-----

5. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

	01.01-30.09.2018	01.01-30.09.2019	01.01-30.09.2020
- przyjęte wnioski o leczenie odwykowe, *** w tym:	330	241	182
- od rodziny	87	55	40
- z Sądu Rejonowego -kuratorzy	17	12	13
- z Policji	193	133	90
- z Izby Wyrzecznień	2	5	2
- z MOPR	15	12	16
- Miejski Zespół Interdyscyplinarny	3	3	4
- z Prokuratury	8	13	12
- innych	5	8	5
wnioski skierowane do Sądu	120	90	20
- sprawy zawieszone	138	105	79
- sprawy umorzone	8	3	4
- wnioski skierowane do biegłych	172	123	61
- udzielono porad	.	474	340

6. Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień.**

	01.01-30.09.2018	01.01-30.09.2019	01.01-30.09.2020
- Porady indywidualne***	14239 w tym 6359 porad w ramach Poradni Zdrowia Psychicznego	14460 w tym 6192 porad w ramach Poradni Zdrowia Psychicznego	15321 w tym 6389 porad w ramach Poradni Zdrowia Psychicznego
- konsultacje	527	594	588
- porady grupowe***	5437	5219 w tym 568 porad w ramach Poradni Zdrowia Psychicznego	3417 w tym 352 porad w ramach Poradni Zdrowia Psychicznego
- porady prawne	88	97	126
- porady udzielone osobom nieubezpieczonym	396	261	169
- porady udzielone osobom z ubezpieczeniem unijnym	2	0	0
- pacjenci z rozpoznaniem uzależnienia od alkoholu	927	902	843
- pacjenci z rozpoznaniem uzależnienia od środków psychoaktywnych	283	326	297
- pacjenci z rozpoznaniem patologicznego hazardu	83	155	88
- osoby współuzależnione	366	725	369
- pacjenci pierwszorazowi ***	1017	1009 w tym 375 osób, w ramach Poradni Zdrowia Psychicznego	877 w tym 316 osób, w ramach Poradni Zdrowia Psychicznego
- pacjenci przyjęci w Dziennym Oddziale Terapii Uzależnienia od Alkoholu*** w tym:	79	90	76
- mężczyźni	53	64	52
- kobiety	26	26	24
- pacjenci przyjęci w Dziennym Oddziale Terapii Uzależnienia od Środków Psychoaktywnych*** w tym:	34	35	38
- mężczyźni	25	29	23
- kobiety	9	6	15

7. Nieodpłatna pomoc prawna

	2018 r.	01.01-31.10.2019	01.01-31.10.2020
-liczba porad	1484	1776	1269

W związku z realizacją ustawy z 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwem obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 294 z późn.zm) od stycznia 2020 r. na terenie Miasta

Zabrze jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie oraz mediacje.

W ramach działalności Ośrodka prowadzone jest:

- 1) poradnictwo i terapia indywidualna i grupowa dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- 2) poradnictwo psychiatryczno-psychologiczne oraz program terapii grupowej w ramach poradni zdrowia psychicznego,
- 3) świetlica socjoterapeutyczna dla młodzieży w wieku 12-16 lat,
- 4) szkolenie dla różnych grup zawodowych nt. problemów uzależnień, przemocy w rodzinie i inne,
- 5) poradnictwo prawne,
- 6) Dzienny Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu,
- 7) Dzienny Oddział Terapii Uzależnienia od Środków Psychoaktywnych.

W ramach działalności profilaktycznej prowadzona jest pomoc dla młodzieży eksperymentującej ze środkami odurzającymi oraz ich rodzicom.

8. Programy profilaktyczne w szczególności : *

	2018	2019 dane na dzień 26.11.19	2020 dane na dzień 19.11.20
„Debata” - młodzież objęta programem profilaktycznym -ilość uczniów *	640	390	310
Korekta"-młodzież objęta programem profilaktycznym -ilość uczniów*	.	303	299
NOE - udział uczniów szkół ponadpodstawowych *	640	719	508
Profilaktyka dla młodzieży prow. przez Śląskie Centrum Prof. i Psychot. -ilość uczniów -liczba programów -liczba szkół	1012 osób 48 7	756 31	1011 47 9
"Lokomotywa rodzinna"-adresatem projektu były rodziny zamieszkałe na terenie Biskupic: -ilość osób	38	37	.
„Punkt konsultacyjny Pomarańczowa Linia" -liczba dyżurów	.	34	26 z 30 dyżurów
Powiatowa Młodzieżowa Szkoła Liderów Profilaktyki - udział uczniów *	16	16	.
Kampania „Zachowaj trzeźwy umysł” - udział nauczycieli i koordynatorów - udział uczniów * - udział rodziców	217 9348 2354	194 9251 1669	205 6193 2771
Program profilaktyczny "Archipelag Skarbów" -uczniowie* -nauczyciele -rodzice	200 60 ok. 60	280 50 10	
Dyskoteka profilaktyczna "Potrafimy się bawić bez używek" -liczba uczestników/dzieci i młodzieży* Kampania profilaktyczna "Wkraczasz w dorosłość-Wybieraj!" -liczba uczestników: dzieci/młodzieży	ok. 350 1 dyskoteka prof.	. . .	. . .
Miejski Konkurs Profilaktyczny "żyj bez używek-bądź zdrowy" -liczba uczestników, dzieci i młodzieży	12	18	10
Kampania Profilaktyczna "Łańcuch czystych Serc" -liczba dzieci i młodzieży*	ok. 450	ok. 500	ok 850 w 7 szkołach

„Aktywna Młodzież -liczba dzieci i młodzieży* -liczba liderów profilaktyki	ok. 2200 49	ok. 1500 47	ok. 700 57
Projekt edukacyjno-profilaktyczny: Jak żyć bezpiecznie i zdrowo we współczesnym świecie? „Kicaj zdrowo” -liczba dzieci *+liczba koordynatorów	3761 32 koordynato- -rów, relaizacja programu w klasach I- III zabrzańskich szkół podstawow	2944 32 koordynato- -rów, relaizacja programu w klasach I-III zabrzańskich szkół podstawow	3302 30 koordynato- -rów, relaizacja programu w klasach I-III zabrzańskich szkół podstawow
Grupa socjoterapeutyczna "Promyk"-liczba dzieci*	32	15	.
Program socjoterapeutyczny dla dzieci zagrożonych niedostosowaniem społecznym "RAZEM" -liczba dzieci	.	10	7
Konferencja Wolność od.....wolność do.....Drogi i rozdroża pokonywania własnych słabości -liczba uczestników	ok 200	ok. 240	.
triathlon profilaktyczny -liczba szkół -liczba uczestników	10 ok.400	11 ok. 1500	7 ok. 900

1) W ramach działalności profilaktycznej prowadzone są programy terapii grupowej dla uzależnionych w Zakładzie Karnym, ilość objętych w 2018 roku (stan na koniec listopada 2018 r.) wynosi: ok. 70 osób, ilość objętych programem (stan na koniec listopada 2019 r.): 292 osoby.

W celu minimalizowania zagrożeń wywołanych przez wirus COVID-19, zgodnie z ustawą z dnia 02.03.2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374 z późn. zm.), program terapii grupowej w Zakładzie Karnym w 2020 r. –nie odbył się.

2) W 2020 r. Miasto Zabrze zleciło badanie „Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną na terenie Zabrze” zgodnie z metodologią i standardami projektu ESPAD. W badaniu, uczestniczyła młodzież szkolna z dwóch grup wiekowych:

- 15 lat (I klasy szkół ponadpodstawowych po 8 klasie SP)
- 17 lat (II klasy szkół ponadpodstawowych po 3 klasie gimnazjum)

Dzięki objęciu badaniem wymienionych dwóch grup wiekowych możemy zaobserwować: jak zmienia się poziom rozpowszechnienie picia alkoholu, palenie papierosów oraz używania narkotyków wraz z wiekiem badanych uczniów.

Próba badawcza: zakładana 70 klas – faktycznie udało nam się przeprowadzić badanie internetowe w **86 klasach**. Suma liczby badanych osób: **1912 uczniów** (jednak ok. 80-120 ankiet zostanie wyłączonych ze zbioru ze względu na braki odpowiedzi przekraczające 50% ankiety) – w tej chwili trwają analizy statystyczne.

Cały zbiór został odpowiednio zważony, tak aby był proporcjonalny do rzeczywistego rozkładu uczniów w poszczególnych typach szkół – badaliśmy młodzież z LO, techników i szkół branżowych.

Raport z badań otrzymamy pod koniec grudnia 2020 r.

3) W 2020 Miasto Zabrze zleciło diagnozę rozmiarów zjawiska sprzedaży napojów alkoholowych nietrzeźwym kierowcom na terenie miasta Zabrze. W projekcie badawczym opartym na metodologii „tajemniczego klienta”, brało udział 40 losowo wybranych punktach sprzedaży alkoholu:

- 19 małych i średnich sklepach osiedlowych
- 10 super i hipermarketach
- 11 stacjach paliw

9. Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej i leczniczej na terenie miasta to - * :

- 1) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) SPZOZ Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień,
- 3) Zespół Konsultantów przy MOPR,

- 4) Pracowniczy Punkt Konsultacyjny,
- 5) Zespół Interwencji Kryzysowej przy MOPR,
- 6) Miejski Zespół Interdyscyplinarny,
- 7) Punkt Konsultacyjny w Izbie Wytrzeźwień,
- 8) Punkt Pomarańczowej Linii przy Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej,
- 9) Zespół Interwencyjno – Konsultacyjny Programu „Lepiej razem niż osobno”,
- 10) Zabrzeńskie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Nowe Życie” z dzielnicowymi punktami Klubu w Mikulczycach, Rokitnicy, Kończycach i Zaborzu,
- 11) Stowarzyszenie Klub Abstynentów "Nowe Życie"
- 12) Stowarzyszenie „Żyj i daj żyć” na rzecz adaptacji osób uzależnionych i ich rodzin do społeczeństwa z dzielnicowym punktem w Biskupicach,
- 13) Spółdzielnia Socjalna "Skuteczni",
- 14) Fundacja "Pomost",
- 15) Grupy samopomocowe dla osób uzależnionych (w ilości 11),
- 16) Grupy samopomocowe rodzinne dla osób współuzależnionych (w ilości 4),
- 17) Grupa samopomocowa dla dorosłych dzieci alkoholików,
- 18) Grupy samopomocowe w Zakładzie Karnym,
- 19) Świetlice socjoterapeutyczne:
 - a) 5 przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie dla ok. 130 dzieci,
 - b) 1 przy SPZOZ Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień,
- 20) Placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego (świetlice) dla ok. 290 dzieci:
 - a) Zgromadzenie Karmelitanek Misjonarek,
 - b) Stowarzyszenie "Kontakt",
 - c) Stowarzyszenie "Nasza Szkoła-Nasz Dom",
 - d) Fundacja Górnika Zabrze-Ośrodek Kibice Razem,
 - e) Stowarzyszenie „Wielka Flota Zjednoczonych Sił",
 - f) Zabrzeńskie Towarzystwo Rodziców, Opiekunów i Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski,
 - g) Zabrzeńskie Stowarzyszenie na Rzecz Profilaktyki i Pomocy Rodzinie „Droga”,
 - h) Parafia Ewangelicko-Augsburska,
 - i) Stowarzyszenie Integracyjne "Aiuto",
 - j) Stowarzyszenie "Salos Splot-Sport",
 - k) Fundacja Rozwoju Edukacji i Pomocy Społecznej,
 - l) Fundacja "Betlelem Dom Chleba",
 - ł) Caritas Parafii Św. Wojciecha,
- 21) Pozostałe podmioty w szczególności:
 - a) Polski Związek Głuchych,
 - b) PTTK Oddział Zabrze,
 - c) Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Archidiecezji Katowickiej,
 - d) Caritas Diecezji Gliwickiej,

- e) Fundacja „Andrzej”,
- f) Uczniowski Klub Sportowy „Trampkarz”,
- g) Obywatelski Ruch Bezrobotnych,
- h) Chrześcijańska Służba Charytatywna Filia w Zabrzu,
- i) Stowarzyszenie „Wielka Flota Zjednoczonych Sił”,
- j) Fundacja "Dobrzy Ludzie Dzieciom",
- k) Fundacja Twój Everest,
- l) Fundacja Górnika Zabrze-Ośrodek Kibice Razem,
- m) Domy Pomocy Społecznej w tym Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle, psychicznie chorych, (5 na terenie Zabrze),
- n) Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Zabrzeńskie,
- o) Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne w Kluczach

22) W zorganizowanym wypoczynku letnim dla dzieci wzięło udział: w roku 2017 - 663 dzieci, w roku 2018 - 707 dzieci, w roku 2019 - 753, 2020-142 (w związku z wprowadzeniem ograniczeń, nakazów i zakazów, w celu minimalizowania zagrożeń wywołanych przez wirus COVID-19, zgodnie z ustawą z dnia 02.03.2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374 z późn. zm.), zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego, większość organizacji pozarządowych zrezygnowała z organizacji wypoczynku letniego w 2020 r.)

§ 2. CELE

Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii uchwalany corocznie, stanowi integralną część Strategii rozwiązywania problemów społecznych. Finansowany jest ze środków własnych, pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Program na 2021 rok uwzględnia wypracowane i sprawdzone metody rozwiązywania problemów uzależnień, zapewnia dostępność do systemu leczenia osobom uzależnionym i pomoc osobom współuzależnionym. Uwzględnia również wszystkie uwarunkowania związane z aktualnie obowiązującymi przepisami dotyczącymi pandemii. Działania profilaktyczne nakierowane są również na uzależnienia behawioralne (tzn. uzależnienia od czynności). W programie uwzględniono jak ważne jest wskazywanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu i propozycje sposobów radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi, w efekcie mogącymi prowadzić do uzależnienia. Program wykorzystuje zbudowane w mieście zasoby instytucjonalne oraz wypracowane i sprawdzone metody rozwiązywania problemów społecznych.

1. Wsparcie programów profilaktycznych i działań społeczności lokalnych na rzecz zapobiegania używania alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych przez mieszkańców Zabrze:

1) Mierniki (w treści programu oznaczone jako *):

- a) liczba programów profilaktycznych i imprez bezalkoholowych,
- b) liczba klubów, stowarzyszeń promujących zdrowy tryb życia,
- c) liczba dzieci i młodzieży/uczniowie biorący udział w programach profilaktycznych,

2. Zmniejszenie natężenia problemów już istniejących poprzez: wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym lub narkotykowym, ograniczenie dostępności substancji psychoaktywnych, poprawa bezpieczeństwa poprzez zwiększenie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

1) Mierniki (w treści programu oznaczone jako **):

- a) liczba osób zgłaszających się do OPiLU,
- b) liczba rodzin (osób) z problemem alkoholowym objętych pomocą MOPR,
- c) liczba rodzin z problemem narkotykowym objętych pomocą MOPR,

- d) liczba osób korzystających z punktów konsultacyjnych MOPR i Izby Wyrzeźwień,
- e) liczba kontroli/interwencji prowadzonych przez Straż Miejską,
- f) liczba interwencji Policji,
- g) liczba ujawnionych przypadków prowadzenia pojazdów mechanicznych przez osoby nietrzeźwe.

3. Zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie terapii, rehabilitacji oraz reintegracji społecznej poprzez rozwój specjalistycznych placówek realizujących programy profilaktyczno-terapeutyczne oraz programów dla osób uzależnionych i współuzależnionych poprzez: objęcie leczeniem i rehabilitacją coraz większej grupy osób uzależnionych, poszerzenie sieci placówek terapeutycznych oraz oferty terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin, rozwój pomocy psychologicznej dla ofiar przemocy w rodzinie, wspieranie zatrudnienia socjalnego.

1) Mierniki (w treści programu oznaczone jako ***):

- a) liczba pacjentów pierwszorazowych w OPIŁU,
- b) liczba udzielonych porad indywidualnych w OPIŁU,
- c) liczba porad grupowych w OPIŁU,
- d) liczba przyjęć w Oddziale Terapii Uzależnień,
- e) liczba przyjętych wniosków MKRPA,
- f) liczba porad w ZIK,
- g) liczba interwencji Policji w związku z przemocą domową,
- h) liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”.

§ 3. ZADANIA

Zgodnie z intencją ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, Rada Miasta przyjmuje następujące zadania w realizacji programu:

1. Zadania w zakresie działalności profilaktycznej:

1) finansowanie i prowadzenie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, a także ich rodziców oraz nauczycieli i pedagogów w szkołach, świetlicach, placówkach oświatowych i ochrony zdrowia na terenie Zabrze – np. "Archipelag Skarbów", "Mniej ekranu, więcej dziecka" "NOE", "Debata", "Korekta", "Cukierki", "Smak życia", "Lepiej Razem niż Osobno", ogólnopolskich kampanii medialno-profilaktycznych m.in. "Powstrzymaj pijanego kierowcę", "Zachowaj trzeźwy umysł", "Wyhamuj w porę", "Cięża bez alkoholu", prowadzenie punktu konsultacyjnego „Pomarańczowa Linia”, prowadzenie mediacji rówieśniczej innych kampanii i akcji trzeźwościowych,

2) szkolenie różnych grup zawodowych stykających się w swoim środowisku z problemami uzależnień, zwłaszcza:

- a) członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- b) nauczycieli i pedagogów,
- c) kuratorów sądowych,
- d) policjantów,
- e) funkcjonariuszy Straży Miejskiej,
- f) pracowników pomocy społecznej,
- g) pracowników podstawowej opieki zdrowotnej (w szczególności lekarzy rodzinnych, pielęgniarek),
- h) pracowników placówek profilaktyczno-terapeutycznych (m.in. terapeutów uzależnień, konsultantów MOPR i ZIK),
- i) pracodawców,
- j) pracowników Izby Wyrzeźwień,
- k) sprzedawców napojów alkoholowych i właścicieli, menadżerów punktów sprzedaży alkoholu,

- 3) organizowanie i finansowanie badań dot. m.in. zjawiska sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim w sklepach i lokalach gastronomicznych na terenie miasta Zabrze, przeprowadzanie sondaży, ekspertyz, badań pozwalających diagnozować używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną oraz studentów uczelni wyższych, z terenu Zabrze, prowadzenie badań pozwalających ocenić realizację programów profilaktycznych,
- 4) realizacja programu wczesnego rozpoznawania problemu alkoholowego i narkotykowego wśród dzieci i młodzieży,
- 5) opieka nad dziećmi i młodzieżą z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym poprzez prowadzenie i finansowanie placówek wsparcia dziennego oraz Ośrodków Kuratorskich,
- 6) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 7) organizowanie i finansowanie programów profilaktycznych w Schronisku im. św. Brata Alberta,
- 8) finansowanie programów profilaktyczno – rehabilitacyjnych prowadzonych przez stowarzyszenia trzeźwościowe,
- 9) rozpowszechnianie w lokalnych środkach masowego przekazu informacji dotyczących profilaktyki i leczenia uzależnień,
- 10) organizowanie imprez bezalkoholowych i antynarkotykowych (sportowych, uroczystości) dla dzieci, młodzieży i dorosłych m.in.:
 - a) Dzień Trzeźwości,
 - b) sierpień 2021 – miesiącem trzeźwości,
 - c) wrzesień 2021 – miesiącem z FAS,
 - d) "Łańcuch Czystych Serc",
 - e) festyny rodzinne – bezalkoholowe,
 - f) konferencje, debaty profilaktyczne,
 - g) dyskoteki, koncerty i zabawy bez substancji psychoaktywnych,
 - h) zloty i rajdy trzeźwości,
 - i) zabrzańskie dni profilaktyki,
- 11) prowadzenie pedagogiki i profilaktyki ulicznej (streetworkerzy),
- 12) prowadzenie mediacji rówieśniczych,
- 13) organizowanie seminariów, kongresów, debat i pikników na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień (m.in. alkoholowych, narkotykowych),
- 14) udział w lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich akcjach i kampaniach trzeźwościowych i antynarkotykowych,
- 15) kontrola przez członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na podstawie upoważnienia organu zezwalającego, przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (np. informacje o szkodliwości alkoholu, zakazie sprzedaży nieletnim i nietrzeźwym),
- 16) organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym, przemoc w rodzinie i innych uzależnień,
- 17) finansowanie zakupu publikacji i czasopism związanych z problematyką uzależnień, m.in. dla bibliotek i czytelní,
- 18) działalność profilaktyczna Wczesnej Interwencji dla dzieci z podejrzeniem FAS – Płodowym Zespołem Alkoholowym oraz dla ich rodziców i opiekunów,
- 19) organizacja i propagowanie poradnictwa obywatelskiego, zawodowego i psychologicznego, zwłaszcza dla osób z grup zagrożonych marginalizacją,

- 20)realizacja programów profilaktyczno-zdrowotnych wynikających z ustawy o zdrowiu publicznym oraz z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
- 21)realizacja zadań wynikających z "Lokalnego programu działań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego dla mieszkańców Miasta Zabrze na lata 2017-2027",
- 22)realizacja celów operacyjnych określonych w Narodowym Programie Zdrowia, w ramach ustawy o zdrowiu publicznym, w zakresie przeciwdziałania narkomanii oraz przeciwdziałania alkoholizmowi,
- 23)występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

2. Zadania zgodne z ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2019, poz. 2365 z późn.zm.), Narodowym Programem Zdrowia, drugim celem operacyjnym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020

pn.: "Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi", w ramach:

- 1)Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii,
- 2)Krajowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

3. Zadania w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach:

- 1)realizacja programów profilaktycznych w szkołach nauki jazdy, m.in.dla kierowców zawodowych,
- 2)współpraca z instytucjami, które w zakresie swoich działań związane są z ruchem drogowym, w szczególności z Policją,
- 3)finansowanie zakupu urządzeń do mierzenia stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu, oraz urządzeń do mierzenia zawartości narkotyków w ślinie.

4. Zadania w zakresie zmniejszenia natężenia problemów już istniejących:

- 1)wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie prowadzenia i organizowania placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży,
- 2)współpraca członków Komisji z kuratorami sądowymi wykonującymi nadzór nad osobami poddanymi leczeniu odwykowemu,
- 3)prowadzenie dyżurów telefonicznych oraz telefonicznych konsultacji specjalistycznych,
- 4)funkcjonowanie Zespołu Interwencji Kryzysowej dla ofiar przemocy w rodzinie,
- 5)udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, doskonalenie metod pracy interwencyjnej w rodzinie w sytuacji przemocy w rodzinie, w której występuje także problem alkoholowy, w ramach procedury "Niebieskiej Karty",
- 6)zwiększenie dostępności i podniesienie jakości oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 7)doskonalenie i upowszechnianie standartów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 8)działalność profilaktyczna prowadzona w Izbie Wytrzeźwień,
- 9)wspieranie i pomoc w realizacji programów terapeutyczno – rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- 10)wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii,
- 11)wspieranie działalności stowarzyszeń abstynenckich w zakresie profilaktyki i pracy z grupami ryzyka, rehabilitacja osób uzależnionych i ich rodzin, służące rozwiązywaniu problemów uzależnień,
- 12)kontrola realizacji zezwoleń na sprzedaż alkoholu,
- 13)opiniowanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu pod względem zgodności usytuowania i ilości punktów sprzedaży

z uchwałami Rady Miasta,

14)działania profilaktyczne w jednostkach pomocy społecznej w tym zakupy urządzeń do mierzenia stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu.

5. Zadania w zakresie leczenia, rehabilitacji oraz reintegracji społecznej :

1)informowanie o możliwościach leczenia odwykowego i jego skuteczności oraz zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i używania substancji psychoaktywnych,

2)motywowanie osób uzależnionych do leczenia i kierowanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w sprawie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,

3)zlecenie i przeprowadzanie wywiadów środowiskowych na potrzeby Zespołu Orzekającego Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

4)zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków poprzez finansowanie programu zdrowotnego "Program zwiększenia dostępności i jakości oddziaływań profilaktyczno-terapeutycznych dla osób z problemem uzależnienia ich rodzin oraz promocja zdrowego stylu życia dla mieszkańców z terenu miasta Zabrze",

5)prowadzenie działalności SPZOZ Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień,

6)wspieranie działalności Klubu Abstynentów z dzielnicowymi punktami,

7)funkcjonowanie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz koordynatora ds. profilaktyki i leczenia uzależnień,

8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrum integracji społecznej, klubu integracji społecznej, wspieranie spółdzielni socjalnej.

6. Zadania na rzecz ograniczenia populacji osób pijących ryzykownie i szkodliwie:

1)wdrażanie do podstawowej opieki zdrowotnej programów wczesnego rozpoznawania i interwencji (WRKI) wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie,

2)finansowanie szkoleń dla personelu medycznego w obszarze WRKI, w szczególności dla lekarzy i pielęgniarek podstawowej opieki zdrowotnej,

3)finansowanie zakupu materiałów edukacyjnych dla personelu medycznego i pacjentów podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie WRKI.

§ 4. REALIZACJA PROGRAMU

1. Podmioty zaangażowane w realizację niniejszego Programu na terenie Miasta Zabrze:

1)SPZOZ Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień,

2)SPZOZ Ośrodek Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży,

3)Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie,

4) Centrum Rozwoju Rodziny

5)Miejski Zespół Interdyscyplinarny,

6)Zabrzeńskie Centrum Świadczeń Rodzinnych,

7)stowarzyszenia trzeźwościowe,

8)Policja,

9)Straż Miejska,

10)Sąd Rejonowy,

11)Izba Wytrzeźwień,

12)prasa, radio, telewizja, m.in. Zabrzeński Informator Samorządowy, Głos Zabrze i Rudy Śląskiej, Nowiny

Zabrze, Radio Silesia, Dziennik Zachodni,

13)niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej,

14)placówki opiekuńczo-wychowawcze,

15)stacjonarne ośrodki leczenia odwykowego,

16)Politechnika Śląska

17)szkoły i placówki oświaty,

18)Zakład Karny,

19)Miejska Biblioteka Publiczna,

20)organizacje pozarządowe, Kościół Katolicki, inne kościoły i związki wyznaniowe realizujące gminny program profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii,

21)inne instytucje zajmujące się problematyką uzależnień.

2. Program jest realizowany przez:

1)Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Zabrzu,

2)Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

3)jednostki miejskie: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu, Izba Wyrzeźwień w Zabrzu,

4)wydziały i jednostki miejskie, będące dysponentami środków na realizację powierzonych zadań,

5)organizacje pozarządowe,

6) inne podmioty działające w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

3. Na wszystkich etapach realizacji programu z powyższymi jednostkami współpracują koordynator ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana zarządzeniem Prezydenta Miasta Zabrze.

4. Za udział w każdym posiedzeniu plenarnym i zespołach problemowych ujętych w Regulaminie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, potwierdzonych listą obecności, przysługuje wynagrodzenie w wysokości 9,5% minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. z 2018.2177 t.j. z późn.zm.) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 września 2019 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2021, które wejdzie w życie w dniu 1 stycznia 2021 r.

5. Plan wydatków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok wynosi 3 200 000 zł i jest ujęty w planie budżetowym Uchwały Budżetowej Miasta Zabrze na 2021 r.

6. Objasnienia skrótów użytych w treści programu:

MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

MOPR – Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie,

OPiLU – Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień,

ZIK – Zespół Interwencji Kryzysowej,

SPZOZ - Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej,

FAS - alkoholowy zespół płodowy (ang. fetal alcohol syndrome),

WRKI- wczesne rozpoznanie, krótka interwencja.